

Mother Tongue
Association on bilingualism

Móðurmál
Samtök um tvítyngi

Výuka mateřských jazyků na Islandu – zkušenost asociace Móðurmál v Reykjavíku

VIII. Mezinárodní konference Českých škol bez hranic a spolupracujících škol

5. srpna 2016

Renata Emilsson Peskova, modurmal@modurmal.com

Formální výuka mateřských jazyků má vliv na budoucí úspěch ve studiu druhého jazyka. (Thomas a Collier 1997)

Pokud se děti nenaučí bohatou mateřštinu, jsou v nebezpečí, že se nenaučí druhý jazyk, což má později vliv na jejich studium a akademický úspěch. (Corson 1994)

Je velmi důležité stavět na silných stránkách dětí ve všech činnostech, ať už ve studiu nebo ve volnočasových aktivitách. Dobrá jazyková znalost, jak mateřského jazyka tak islandštiny, má vliv na rozvoj sebepojetí dětí do budoucnosti.

(Multikulturní politika města Reykjavíku, 2014)

Přehled

I. Mateřský jazyk a mnohojazyčnost

II. Proč je důležité se učit mateřské jazyky?

III. Výuka mateřských jazyků na Islandu

IV. Příklady úspěšných projektů

Výuka mateřských jazyků; 5.8.2016; VIII. mz konference ČŠBH a spolupracujících škol

I. Mateřský jazyk a mnohojazyčnost

Mateřský jazyk

- Různé definice!

Mnohojazyčnost (a. plurilingualism): “individuální jazykový repertoár“

- Jazyky, nářečí, přízvuky
- Různé jazykové dovednosti a znalosti
- Proměnlivé
- Živé

REP; Výuka mateřských jazyků; 5.8.2016; VIII. mz konference ČŠBH a spolupracujících škol

II. Proč je důležité se učit mateřské jazyky?

Osobní rovina

- ❖ Identita
- ❖ Rodina
- ❖ Národní kořeny

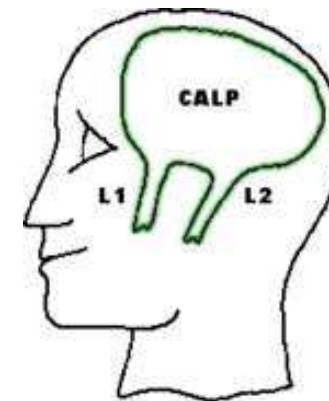
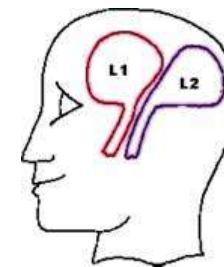
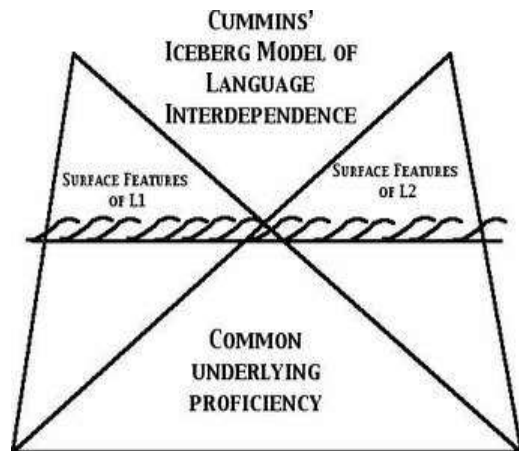
Společnost

- ❖ Aktivní účast v komunitě a společnosti

Studium a kognitivní prospěch

- ❖ Školní jazyk
- ❖ Studijní a profesní možnosti

Prof. Jim Cummins, University of Toronto

BICS – Basic Interpersonal Communication Skills

- 1-2 roky, konverzační dovednosti, často opakovaná slova, výslovnost

CALP – Cognitive Academic Language Proficiency

- 5-7 let, školní slovní zásoba, specializovaná slova, texty

CUP – Common Underlying Proficiency

- Znalost, kterou lze přenést z jednoho jazyka do druhého

III. Výuka mateřských jazyků na Islandu

Obyvatelstvo

Island: 329,100 (leden 2015)

Reykjavík, hlavní město Islandu: 121,841

Imigrace narůstá přibližně od roku 1995

Dnes je kolem 10% obyvatel cizího původu

Úřední jazyk:

Islandština, severogermánský jazyk, který se během staletí změnil jen velmi málo

Islandská znaková řeč (zákon z r. 2011)

Aktivní bilingvismus: v islandském rámcovém vzdělávacím programu (2011) a multikulturní politice

Reykjavíku (2014)

Multikultura a mnohojazyčnost na Islandu

Město Reykjavík

Projektový manažer a konzultant pro multikulturu v mateřských školách, v základních školách a Městské knihovně

[Multikulturní politika Reykjavíku](#)

[Politika Reykjavíku pro gramotnost a čtení](#)

[InterCultural Cities](#)

Island

[Rámcový vzdělávací program z roku 2011 a 2013](#)

[Bílá kniha Ministerstva školství o zlepšení vzdělávání](#)

Mezinárodní dokumenty

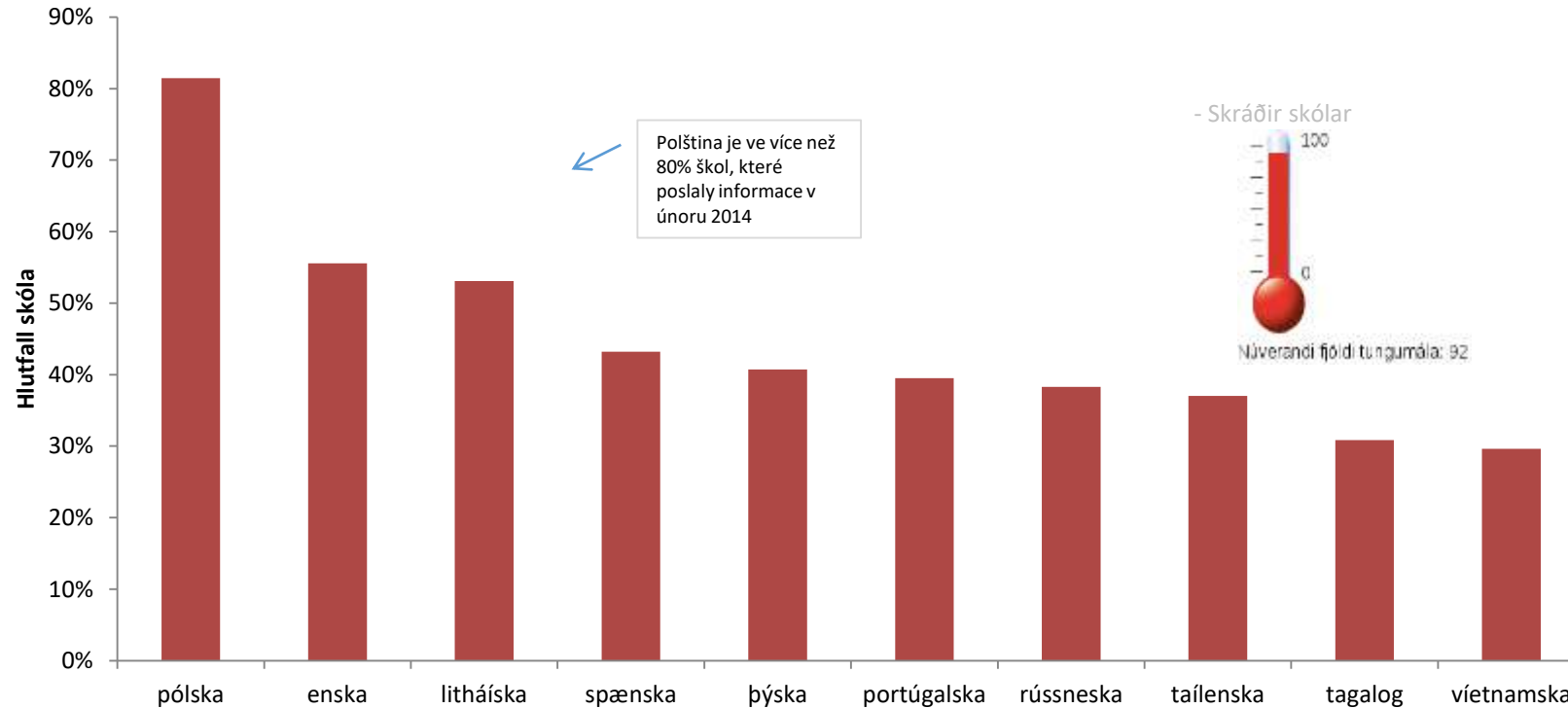
[Úmluva o právech dítěte](#)

[Evropské centrum moderních jazyků v Grazu](#)

Mateřské jazyky v islandských základních školách

Þorbjörg Þorsteinsdóttir, Tungumálatorg, Jazyky na Islandu, 2014

REP; Výuka mateřských jazyků; 5.8.2016; VIII. mz konference ČŠBH a spolupracujících škol

Mateřské jazyky v islandských základních školách

Výuka jazyků: angličtina, dánština (skandinávské jazyky), němčina, francouzština

Výuka jiných mateřských jazyků než islandštiny

- není povinná, není poskytována školou
- může být ve spolupráci se školou
- mimo školní docházku
- ve škole, pokud je možnost, nebo v dálkovém studiu

Mateřský jazyk jako volitelný předmět - povoleno

Mateřský jazyk místo cizího jazyka (často dánština) – povoleno

Několik příkladů výuky mateřských jazyků v Reykjavíku a okolí

Mezinárodní škola Islandu (angličtina)

Mezinárodní škola Reykjavíku (angličtina)

Jazykové centrum Tungumálaver (severské jazyky a polština)

Polština v ZŠ Hólabrekkuskóli

Španělština v družině ZŠ Ísaksskóli

Konfucius Institute (čínština)

Alliance Francais (francouzština)

[Asociace Móðurmál](http://www.modumal.com)

Mother Tongue
Association on bilingualism

Móðurmál
Samtök um tvítyngi

Asociace Móðurmál www.modurmál.com

- ✓ Nezisková, nestátní organizace
- ✓ Iniciativa rodičů
- ✓ Účelem bylo od začátku udržet a rozvíjet mateřské jazyky dětí
- ✓ Vznikla před 21 lety
- ✓ 26 jazyků, 1000 dětí, 100 učitelů
- ✓ Výuka mateřských jazyků v sobotu a neděli v Reykjavíku, Kópavogu, Garðabær, Hafnarfjörðu a Reykjanesbæ

REP; Výuka mateřských jazyků; 5.8.2016; VIII. mz konference ČŠBH a spolupracujících škol

Dětský festival v Reykjavíku, 2014

Účel

Učit děti jejich mateřské jazyky

Podporovat jazykové skupiny a učitele mateřských jazyků

Publikace

Kurzy a přednášky pro rodiče, instituce a veřejnost

Další vzdělávání pro učitele mateřských jazyků

Spolupráce

Podporovat rodiče dvojjazyčných dětí, aby dětem dali příležitost se učit mateřským jazykům a kulturám

Jazykové skupiny Móðurmálu 2015/16

ca 1000 dětí navštívuje výuku mateřských jazyků (Reykjavík, Kópavogur, Hafnarfjörður, Reykjanesbær)
> 6000 dětí cizího původu ve školách a školách Reykjavíku

- albánština
- arabština
- angličtina
- čeština
- čínština
- ewe
- filipínština
- francouzština
- italština
- japonština
- korejština
- lotyšština
- litevština
- němčina
- nepálština
- perština
- polština
- portugalština
- ruština
- slovenština
- španělština
- thajština
- turečtina
- twi
- ukrajinština
- větnamština

Móðurmál

samtök um tvítyngi
Association on Bilingualism

[News](#) | [Our work](#) | [Starfið okkar](#) | [Groups](#) | [Hópar](#) | [Downloads](#) | [Niðurlög](#) | [Videos](#) | [Myndbönd](#) | [FAQ](#) | [About](#) | [Um Móðurmál](#)

Viltu gerast félagi? / Would you like to join?

Fylltu út umsókn hér

Please apply for membership [here](#)

Stuðningur / Support

Kærar þakkir fyrir stuðninginn!
Greiðsluupplýsingar samtakanna Móðurmál
Reikningsnúmer: 101-05-264557 Kt. 421101-2990

Móðurmál member of Almannaheill

By tekkneska

0 comments

Móðurmál has become a part of **Almannaheill**, the association of the third sector. **Almannaheill** works towards common interests of its members, on issues such as legal, tax and working environments, professionalism etc.

Móðurmál is now a member of **Heimili og skóli**, the National Parents' Association, and of **Almannaheill**. It is important to get support and recognition within these established networks and to contribute to the ongoing discussions by adding our perspective.

almannaheill
samtök þriðja geirans

Heimili og skóli
Landsaamtök foreldra

Næst á döfinni / Upcoming events

Informační brožurky pro rodiče

What is bilingualism?

Help your child with your language

Mother tongue:
The language of one or both parents. A child can have more than one mother tongue.

ENSKA

Móðurmál
— Organization on bilingualism

We advocate mother tongue teaching for bilingual children and help parents to create groups where their language is taught.

These groups are active and new language groups are being formed all the time. We also want to increase knowledge of bilingualism by general discussion and education.

Do you want to know more? www.modurmal.com
Do you want to join us? modurmal@lightnet.com
Contact us! **Write also on Facebook**

Bilingual and multilingual:
Children that speak one language at home and another outside the home are bilingual or multilingual. About 30% of the people in Iceland are bilingual and we receive them one language daily. Children are not usually bilingual in the same sense.

All languages of the child are important:
The language is the key to communication both with the family in Iceland and with family members abroad. Good language skills contribute to a strong self-image and help the child participate both in the present society and in Icelandic society.

Bilingual children find it easier to learn other languages in the future. They will also have more career and educational opportunities.

Móðurmál – Organization on Bilingualism's cooperation with the City of Reykjavík will receive from The Development Fund for language issues.

How do you help your child with your language?

Always speak your own language with your child. That way it learns more. You should not shame the child for answering you in another language but repeat what it said in your language and continue the conversation.

It is best to create a variety of opportunities the child to use the mother tongue by using teaching complicated words and phrases that not only include "come to eat, go to sleep, your teeth" and so on.

Take the child to events where their mother tongue is spoken in (You can see other people use to communicate).

Teach the child stories, nursery rhymes, songs, fairy tales and games that are part of your culture and language.

Do not mix languages when talking to the child.

Use the mother tongue to talk about TV programmes and films the child likes to watch.

Cook and bake together, look at cookbooks together or use the internet to find recipes in your language that are connected to your culture.

Ask the child what father did at school. You can help her/him with homework by talking about the work and looking similar material on the internet or in books.

Read to the child and talk to her/him about the content.

IV. Příklady úspěšných projektů

➤ [Tungumálatorg](#)

➤ [Velkomin](#)

➤ [Women in Iceland](#)

➤ [Menningarmót](#)

➤ [Okkar mál](#)

➤ [Heilahristingur](#)

➤ [Fjölmenningarvefur](#) ([kynning](#))

➤ [Identity texts](#)

WOMEN OF MULTICULTURAL ETHNICITY NETWORK IN ICELAND

Mnoho otázek.....

- Mají rodiče být sami zodpovědní za výuku mateřských jazyků?
- Mají se na výuce mateřských jazyků podílet kraje, města, školy?
- Jak dlouho trvá dítěti, než se naučí mateřský jazyk a školní jazyk?
- Je možné vyučovat mateřský jazyk ve školní třídě?
- Má se dítě učit v novém jazyce, nebo ve své mateřštině?
- Jak se může učitel věnovat všem jedincům (individualizované studium)?
- Jaké má výuka mateřských jazyků politické důsledky?
- Jaké následky má pro dítě, když se neučí svůj mateřský jazyk?

Děkujeme!

REP; Výuka mateřských jazyků; 5.8.2016; VIII. mz konference ČŠBH a spolupracujících škol